

אלבום המשכן שלי

"אמר הקדוש ברוך הוא לישראל:

נתתי לכם את התורה.

לפרוש הימנה – איני יכול!

לומר לכם: 'אל תטלוה' – איני יכול!

אלא: בכל מקום שאתם הולכים, בית אחד עשו לי שאדור בתוכו.

שנאמר ועשו לי מקדש."

(מדרש שמות רבה לג, א)

מורים יקרים*,

מעשה המשכן והשראת השכינה בו הם שיאו של חומש שמות, כפי שנאמר כבר בשליחותו הראשונה של משה לבני ישראל בימי השעבוד הקשה:

"והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים... ולקחתי אתכם לי לעם

והייתי לכם לא-להים". (שמות, ו, 1-2).

לקיחה זו של עם ישראל ובחירתו לעם ה' "מכל העמים אשר על פני האדמה"

(שמות ז, 1), באה לידי ביטוי במשכן ובהשראת השכינה בו. המשכן ולאחר מכן

המקדש הם הלב והמרכז של חיי העם, תחילה במדבר ולאחר מכן בשילה ובירושלים:

"ועשו לי משכן ושכנתי בתוכם. בתוכו לא נאמר אלא בתוכם".

המשימה תעסוק בהיכרות עם כלי המשכן – מיקומם והשימוש בהם (שלב 1),

וכן בקשרים שבין המשכן ובין מקום עבודת ה' בימינו – בית הכנסת (שלב 2).

*"המדריך למורה" מנוסח בלשון זכר, אבל הוא מיועד גם למורים וגם למורות.

אלבום המשכן שלי

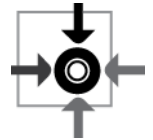
שמות

ידע קודם

1. פרקי הציווי על המשכן בספר שמות (כה-ל, לח) לפי תכנית הלימודים לכיתה ג ;
2. מבנה המשכן, לרבות חלקיו, פָּלִי וְחומרים ;
3. המשכן כבית לה' – בני ישראל בונים בית לה' מִנְדַּבַּת לָבָם : מהות המשכן ותפקידו בחיי הרוח של עם ישראל.

יעדי המשימה והמיומנויות הנבדקות

1. איתור הפריטים והסדר שלהם במשכן (שלב 1) ;
2. שימוש במקורות וציטוט מהפסוקים (שלב 2) ;
3. קישור בין פריטים המוזכרים בפסוקים – כלי המשכן, ובין פריטים בבית הכנסת בימינו (שלב 2).

התנאים לביצוע המשימה

1. עבודה אישית בכיתה ובבית ;
2. שני שיעורים בכיתה ועבודה בבית.

התוצר המצופה מהתלמיד

- אלבום המשכן (אלבום אישי) שבו –
1. תרשימים של המשכן, שבהם איורים צבועים ומודבקים ;
 2. תמונות מבית הכנסת וציטוטים מהפסוקים המתאימים לכל תמונה.

החומרים לביצוע המשימה

1. המשימה לתלמיד - "אלבום המשכן שלי", שבה אמצעי העזר האלה : איורים של כלי המשכן, תרשים של חצר המשכן, תרשים של המשכן, דף מקורות ובו פסוקים המתארים את כלי המשכן ואת השימוש בהם. כמו כן מכתב להורים לקראת הביקור בבית הכנסת, המצורף למדריך זה.
2. מחברת או קלסר ליצירת אלבום המשכן ;
3. ספר שמות ;
4. כלי כתיבה, צבעים (צהוב, חום וכתום), מספריים ודבק ;
5. מצלמה.

להלן שלבי המשימה וההנחיות לביצועה:

שלב 1: יצירת המשכן

כל תלמיד יקבל איורים של כלי המשכן, תרשים של חצר המשכן ותרשים של המשכן. התלמיד יצבע את כלי המשכן לפי ההנחיות, יגזור את האיורים הצבועים של כלי המשכן וידביק אותם במקומם בתרשים (את כלי המשכן – בקודש ובקודש הקודשים – יש להדביק בתרשים המשכן).

התלמיד יכתוב את השם של כל כלי מתחת לאיור המתאים לו, וכמו כן יכתוב מה שייך לכלי (לפי ההנחיות). התלמיד ידביק את התרשים באלבום המשכן שלו. יש להנחות את התלמידים להשאיר במחברת או בקלסר עמוד ריק לשער האלבוים.

שימו לב! כאשר מדפיסים את דפי המשימה לתלמיד, יש להדפיס את תרשים חצר המשכן ואת תרשים המשכן בדפים נפרדים (הדפיסו על צד אחד של הדף).

שלב 2: ביקור בבית כנסת

יש שתי אפשרויות לבקר בבית כנסת – בליווי הורה או בליווי המורה בקבוצה.

- בליווי הורה: התלמיד יבקר בבית כנסת עם אביו או עם אמו. יש לשלוח מכתב להורים בנוגע לביקור בבית הכנסת (דגם המכתב מצורף בעמ' 7 של מדריך זה). על ההורים לקבוע עם גבאי בית הכנסת מתי להגיע. אפשר לבקר בבית הכנסת ביום חול, לא בשעת התפילה כדי לא להפריע למתפללים וכדי לאפשר לבנות להיכנס לעזרת הגברים.
- בליווי המורה, בקבוצה: בכיתות שבהן יש תלמידים שאינם יכולים לגשת לבית הכנסת עם הוריהם בשל סיבות שונות, ייקח המורה את התלמידים כקבוצה לבית הכנסת הסמוך לבית הספר. יש להצטייד במצלמה לקראת הביקור. המורה צריך לכוון את התלמידים לזהות פרטים, סמלים או פריטים אמנותיים (כגון ציורים, רקמות) הקשורים לנלמד בפרשות המשכן. במהלך הביקור בבית הכנסת התלמיד יצלם את הפרטים האלה, או יצטלם לידם. כמו כן כל התלמידים יצטלמו ליד ארון הקודש בשל היותו מרכז בית הכנסת. התלמידים ידפיסו את התמונות וידביקו אותן על דף חדש באלבום. לצד כל תמונה יצרפו התלמידים פסוק מדף המקורות שבמשימה¹. אפשר להציע לתלמידים לקשט את האלבום, להכין דף שער ועוד.

שלב 3: שיחה וסיכום

יש לשים לב לכך ששלב 3 אינו מצוין בחוברת לתלמיד מאחר ששלב זה הוא שיחה ודיון בהובלת המורה. לאחר שתושלם המשימה חשוב לשוחח עם התלמידים בכיתה על הביקור בבית הכנסת ועל תהליך העבודה. שיחה זו היא הזדמנות לעבד את החוויה ולאפשר לכל אחד מן התלמידים להציג את האלבום שלו לפני הכיתה. לאחר השיחה אפשר להוסיף למשימה שלב רביעי, שבו יסכם כל תלמיד בכתב את תהליך היצירה של אלבום המשכן שהכין. אפשר לכוון את התלמידים באמצעות שאלות מנחות. לדוגמה:

– מה למדתם בכל שלבי המשימה?

– במה הצלחתם במיוחד?

– ממה נהניתם במיוחד?

– האם היה משהו קשה?

הערה: שלב 3 והשלב האופציונלי 4 אינם כתובים בחוברת לתלמיד.

¹ "דף מקורות – כלי המשכן ושימושם", אלבום המשכן שלי, המשימה לתלמיד, עמ' 7–9

הנושא	רמת הביצוע הקריטריון	השגת היעד	קרוב להשגת היעד	בתחילת הדרך
שלב 1: יצירת המשכן	איתור וזיהוי מאפיינים של כלי המשכן	איתור וזיהוי של כל שמות כלי המשכן ; צביעת האיורים לפי ההנחיות ; שיוך הפריט המתאים לכל אחד מהכלים.	איתור וזיהוי של כל שמות כלי המשכן, טעות אחת או שתיים בצביעת האיורים או בשיוך הפריטים.	איתור וזיהוי השמות של חלק מכלי המשכן.
	איתור מקום הכלים במשכן וסידור בתרשים	כל הכלים מסודרים במקומם כראוי.	הכלים מסודרים לפי קבוצות (בחצר המשכן ובמשכן) אולם יש טעות במיקום אחד או שניים מהכלים בתוך הקבוצה.	הכלים אינם מסודרים כראוי, יש בלבול בין כלי המשכן ובין הכלים בחצר המשכן.
שלב 2: ביקור בבית כנסת	קישור בין המשכן ובין פריטים בבית הכנסת, שימוש במקורות וציטוט מהפסוקים	צילום ציורים, קישוטים או סמלים הקשורים למשכן, בליווי נימוק הקשור לשם, לצורתם או לכל דבר אחר שקושר אותם לכלי המשכן ; ציון הפסוקים המתאימים לכל התמונות שצולמו, והסבר המביע את הקשר בין התמונות ובין הפסוקים. (אפשר לתת הערכה מיוחדת לציון קשרים יצירתיים במיוחד או לקשרים מופשטים, לדוגמה "נר התמיד").	צילום ציורים, קישוטים או סמלים הנוגעים למשכן ; ציון הפסוקים המתאימים רק לחלק מהתמונות שצולמו, או שחסר הסבר הקושר בין התמונות שצולמו ובין הפסוקים.	צילום ציורים, קישוטים או סמלים שאינם נוגעים למשכן ; או אין קשר בין התמונות שצולמו ובין הפסוקים.
מיומנויות כלליות: עיצוב האלבום ומראהו		המשוב הנוגע לעיצוב האלבום ומראהו יימסר בכתב ויעסוק בעניינים האלה : האם האלבום מסודר? האם הוא כתוב באופן ברור? האם הוא מקושט? האם יש בו כותרות? ועוד.		

השגת היעד – הפריט מלווה בפסוק ובהסבר על הבחירה ועל הקשר בין הפסוק ובין המשכן.

שולחן הלימוד
בבית הכנסת
הזכיר לי את
שולחן לחם
הפנים שבמשכן.

ועֲשִׂיתָ שֻׁלְחָן עֲצֵי נֹשֶׁטִים

ועֲשִׂיתָ פֶּרֶכֶת תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְנֹשֶׁט מְשֻׁזָּר
וְהַבְדִּילָה הַפֶּרֶכֶת לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקֹּדֶשִׁים .

פרוכת יפה בבית הכנסת
שבו אבא שלי מתפלל
דומה לפרוכת שהייתה
במשכן.

גם בחצר בית הכנסת שלנו מסודרים עמודים
במרווחים שווים, כמו בחצר המשכן.

כל-עמודי החצר סביב מחשקים קסף

אש, תמיד תוקד על-המזבח--לא תקבה .

הנר הגדול שתלוי מעל הבמה הזכיר
לי את אש התמיד של המזבח.

קרוב להשגת היעד – האיור מלווה בפסוק, אך חסר הסבר המבאר את הבחירה ואת הקשר בין הפסוק ובין משכן.

המורה יכול לבקש
מהתלמידה להסביר את
הבחירה ואת הקשר למשכן.

בתחילת הדרך – חסרים פסוקים מתאימים בשני איורים, והפסוק שנכתב מתחת לאיור הרביעי אינו מתאים.

מקום שמירת חתורות

"ועשית עליו זר זהב קיב" (פרק כ"ה פסוק י"א)

"וְנָתַתְּ אֶת הַכֹּפֶת עַל הָאֵרֶן מְלֻעָלָה..." (פרק כ"ה פסוק כ"א)

הורים יקרים,

במשימת הערכה בנושא המשכן נתבקשו תלמידי הכיתה לבקר בבית הכנסת הסמוך למקום מגוריהם. ביקשנו מהם להצטייד במצלמה כדי לצלם בבית הכנסת סמלים הנוגעים למשכן, או לזהות מאפיינים הדומים למאפיינים של המשכן וכליו שעליהם למדו בכיתה.

לביקור התלמידים בבית הכנסת יש ערך רב. זו הזדמנות להכיר את בית הכנסת ולזהות סמלים ההולמים מקום קדוש. בזכות הביקור יוכלו התלמידים לחוות מעט מתחושת הקדושה ששרתה במשכן.

עליכם להיערך לביקור התלמידים בבית הכנסת, ולקראת ביצוע המשימה ההירתמות שלכם הכרחית. אנו מציעים שתקבעו עם גבאי בית הכנסת את מועד הביקור. אנו ממליצים שלא לקיים את הביקור בשעת התפילה כדי לא להפריע למתפללים וכדי לאפשר לתלמידים להצטלם ולבצע את המשימה בנחת.

אנא הדפיסו את התמונות כדי שבנכם או בתכם יוכלו להדביקן באלבום המשכן האישי שלהם.

בברכה,

המורה _____